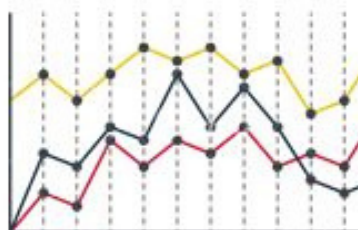

Comité Econòmic i Social

**DICTAMEN AL PROJECTE DE DECRET
DEL CONSELL PEL QUAL ES CREEN I
REGULEN ELS COMITÉS D'ÈTICA DEL
SISTEMA PÚBLIC VALENCIÀ DE
SERVEIS SOCIALS**

COMUNITAT VALENCIANA

DICTAMEN 4/2022

DICTAMEN AL PROJECTE DE DECRET DEL CONSELL PEL QUAL ES CREEN I REGULEN ELS COMITÉS D'ÈTICA DEL SISTEMA PÚBLIC VALENCIÀ DE SERVEIS SOCIALS

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/2014, de 28 de febrer, i prèvia la tramitació corresponent, el Ple del Comité, en la seua sessió ordinària celebrada el 26 de juliol de 2022, emet el següent Dictamen.

I.- ANTECEDENTS

El dia 30 de juny de 2022, va tindre entrada en la seu del CES CV, escrit del sotssecretari de la Vicepresidència del Consell i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Daniel Mestre Canó, per delegació de la vicepresidenta i consellera d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Mónica Oltra i Jarque, pel qual se sol·licitava l'emissió del corresponent dictamen al Projecte de Decret, del Consell, pel qual es creen i regulen els comitès d'ètica del sistema públic valencià de serveis socials, conforme al que es disposa en l'article 4, punt 1, apartat c) de la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat, del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana, la Disposició Final Primera de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, l'article 43 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, i d'acord amb el que s'estableix en el Títol III del Decret 24/2009, de 13 de febrer del Consell, sobre la forma, estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat.

A més de l'esborrany del Projecte de Decret, s'ha remés a aquest organisme l'expedient relatiu a aquest, que inclou la següent documentació:

- 1.- Informe de consulta pública prèvia.
- 2.- Resolució d'inici de la consellera.
- 3.- Informe de necessitat i oportunitat.
- 4.- Informe d'impacte de gènere.
- 5.- Informe d'impacte sobre la infància, adolescència i família.
- 6.- Memòria econòmica.

- 6 bis.- Memòria econòmica complementària.
- 7.- Informe sobre el tràmit d'informació pública i audiència pública.
- 8.- Informe de la DGTIC.
- 9.- Informe sobre el tràmit d'al·legacions rebudes d'altres conselleries.
- 9 bis.- Informe sobre les al·legacions de la DG d'Infraestructures de serveis socials.
- 11.- Informe de la Comissió mixta Generalitat- Federació Valenciana de Municipis i Províncies.
- 12.- Informe de la DG de Funció Pública.
- 13.- Informe de la Direcció General de Pressupostos.
- 13 bis.- Segon Informe de la Direcció General de Pressupostos.
- 14.- Informe jurídic de l'Advocacia General de la Generalitat.
- 15.- Informe d'adaptació a l'informe jurídic de l'Advocacia General de la Generalitat.

De manera immediata es va donar trasllat del Projecte de Decret a la Comissió de Polítiques de Protecció Social amb la finalitat d'elaborar el preceptiu dictamen.

El dia 8 de juliol de 2022 es va registrar d'entrada en el CES CV un nou escrit signat pel sotssecretari de la Vicepresidència del Consell i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Daniel Mestre Canó, per delegació de la vicepresidenta i consellera d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Mónica Oltra i Jarque, pel qual sol·licitava la incorporació d'una nova disposició addicional al text remés el 30 de juny de 2022, juntament amb el corresponent informe de necessitat i oportunitat d'afegir aquesta disposició addicional al Decret del Consell pel qual es creen i regulen els comitès d'ètica del sistema públic valencià de serveis socials.

El dia 11 de juliol de 2022 van comparèixer davant aquesta Comissió Xavier Uceda, secretari autonòmic de Planificació i Organització del Sistema, i Joan Crespo, director general de l'Institut Valencià de Formació, Investigació i Qualitat dels serveis socials, a fi de exposar, entre altres assumptes, els aspectes més destacables del Projecte de Decret objecte de dictamen.

Novament, en data 18 de juliol de 2022 es va reunir en sessió de treball la Comissió amb la finalitat d'elaborar el Projecte de Dictamen al Projecte de Decret, del Consell, pel qual es creen i regulen els comitès d'ètica del sistema públic valencià de

serveis socials, el qual va ser elevat al Ple del dia 26 de juliol de 2022 i aprovat per unanimitat.

II.- CONTINGUT

El Projecte de Decret que es dictamina consta d'un Preàmbul, i 42 articles, distribuïts en cinc capítols, cinc disposicions addicionals, dues disposicions transitòries i tres disposicions finals.

El **Preàmbul** indica que el Decret crea el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials en la Comunitat Valenciana en compliment del que es disposa en l'article 84 de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de Serveis socials Inclusius de la Comunitat Valenciana.

El **Capítol I**, articles 1 a 4, es dedica a les "Disposicions generals".

El **Capítol II**, "Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana", articles 5 a 17, defineix el Comitè, les seues funcions, composició i règim de funcionament.

El **Capítol III**, articles 18 a 29, està dedicat als "Comitès Departamentals d'Ètica de Serveis Socials", determinant la seua creació, adscripció orgànica i funcional, funcions, composició, requisits per a ser membre, estatut i incompatibilitats dels seus membres i el règim de funcionament, així com els mecanismes de coordinació amb el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana.

El **Capítol IV**, articles 30 a 32, aborda els "Comitès locals d'ètica dels serveis socials", establint la seua creació, funcions i mecanismes de coordinació amb el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana.

El **Capítol V**, articles 33 a 42, determina les característiques, composició, formes i requisits per a la seua creació i acreditació, composició, funcions i règim de funcionament dels "Comitès d'ètica de centre i intercentres".

La **Disposició Addicional Primera** dona un termini de sis mesos des de l'entrada en vigor del Decret per a la seua primera reunió constitutiva.

La **Disposició Addicional Segona** estableix la previsió que el règim de funcionament dels comitès d'ètica observe les mesures d'accessibilitat universal contemplades en la normativa vigent aplicable a les Administracions públiques

La **Disposició Addicional Tercera** introduïx la obligació de incorporar la perspectiva de gènere en el seu funcionament i en la desagregació de les dades, sempre que això siga possible.

La **Disposició Addicional Quarta** inclou la previsió legal sobre la protecció de dades de caràcter personal.

La **Nova Disposició Addicional** es refereix al criteri aplicable sobre la taxa de reposició per a l'obertura de nous centres de serveis socials.

La **Disposició Transitòria Primera** estableix un termini màxim de dotze mesos perquè els Comitès d'ètiques municipals existents s'adapten al que s'estableix en el Decreto que es dictamina.

La **Disposició Transitòria Segona** estableix els terminis màxims per a l'acreditació de la formació en ètica dels membres del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana i de la resta de comitès d'ètica.

La **Disposició Final Primera** modifica la redacció de la Disposició Addicional Segona del Decret 59/2019, de 12 d'abril, del Consell, d'ordenació del sistema públic valencià de serveis socials.

La **Disposició Final Segona** faculta a la persona titular de la Conselleria competent en matèria de serveis socials per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament del Decret.

La **Disposició Final Tercera** indica que el Decret entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el DOGV.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

PRIMERA

La Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana preveu dotze decrets de desenvolupament, huit dels quals ja han sigut aprovats o estan en procés de tramitació o elaboració. Considerant aquest fet, així com les dificultats afegides per la situació de pandèmia, el CES CV valora l'esforç del Consell, i en particular, de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusivament, per regular i millorar el sistema públic de serveis socials en la nostra Comunitat.

SEGONA

D'igual manera, el Comitè vol agrair que hagen sigut traslladats a aquesta institució per a emetre el corresponent dictamen, els decrets que desenvolupen la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de Serveis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana, complint amb el compromís adquirit per part del Consell amb aquest Comitè i que es va reflectir en la disposició final primera de la Llei.

TERCERA

L'article 49.1.24 de la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, del Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, reformat per la Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de serveis socials, de conformitat amb el que es preveu en l'article 148.1.20 de la Constitució Espanyola.

A **nivell autonòmic** els comitès d'ètica es van crear i van regular en altres comunitats mitjançant l'Ordre ASC/349/2010, de 16 de juny, del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya; el Decret 62/2010, de 23 d'abril, pel qual es regulen la composició, el funcionament i les atribucions del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de les Illes Balears; el Decret 48/2019, de 21 de maig, del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials i d'Atenció a la Dependència de Castella-la Manxa; el Decret Foral 60/2010, de 20 de setembre, pel qual es regula el Comitè d'Ètica en l'atenció social de Navarra i els Comitès d'Ètica de caràcter sectorial o de centre; el Decret 26/2013, de 22 de maig, pel qual es regula la creació, composició i funcionament del Comitè d'Ètica en Intervenció social del Principat d'Astúries; el Decret 69/2015, de 12 de novembre, pel qual es crea i regula el Comitè d'Ètica dels Serveis socials de Castella i Lleó; el Decret 212/2018, de 3 de desembre, del Govern d'Aragó, pel qual es regula la creació, composició i funcionament del Comitè d'Ètica en l'Atenció Social d'Aragó; els Decrets Forals 232/2006, 46/2007 i 14/2011 pels quals es regulen els Comitès d'Ètica en Intervenció Social en els territoris de Biscaia, Guipúscoa i Àlaba, respectivament. A Madrid, el Decret 14/2016, de 9 de febrer, del Consell, pel qual es regulen els Comitès d'Ètica Assistencial en Residències i Centres de Dia per a Persones Majors de la Comunitat de Madrid. A Andalusia, el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials va ser creat per la Llei 9/2016, de 27 de desembre, dels Serveis Socials d'Andalusia.

QUARTA

L'Informe sobre el Medi rural en la Comunitat Valenciana aprovat pel Comit  el 15 de juliol de 2020 reforça el comprom s d'aquesta Institució per atendre les especificitats i necessitats del medi rural en la nostra Comunitat. Per a aix , proposa aplicar un mecanisme de verificació en els dictàmens que emeta quan entenga que la norma a dictaminar puga tindre un impacte important en el medi rural.

Atenent a l'anteriorment exposat, el Comit  observa que este projecte de decret no té un impacte específic en el medi rural.

QUINTA

El Comit  observa que en l'índex falta la Disposició Final Primera. - Modificació del Decret 59/2019, de 12 d'abril, del Consell, d'ordenació del sistema públic valencià de serveis socials. Així mateix, i en conseq ncia, ha de modificar-se l'ordinal de les dues disposicions finals que apareixen en l'índex: on diu "Primera" ha de dir *Segona* i on diu "Segona" ha de dir *Tercera*.

A més, el Comit  assenjala que el títol del text rem s hauria de contindre els termes "Projecte de Decret" a fi de no generar confusió amb la norma definitiva.

SISENA

El CES CV valora positivament la introducció de criteris ètics i l'esforç de proximitat en la prestació de serveis d'atenció a les persones, subratllant la necessitat de fer un seguiment per a millorar la coordinació del sistema.

SETENA

Ona interpretació literal de la primera redacció dada als punts 1 i 3 del article 85 de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, podia portar a concloure que les cooperatives quedaven excloses de la contractació amb les administracions públiques valencianes en matèria de serveis socials en tant que reduïa la col·laboració privada en matèria de serveis socials a "*entitats d'iniciativa social*" i "*entitats d'iniciativa mercantil, aix  com per persones físiques*". I aix  no per expressa voluntat de la norma, sinó per la imprecisa redacció del text legal quan es referia a la legislació mercantil, doncs, sense embuts jurídica, les cooperatives es regulen per la seua pròpia llei substantiva al marge de la llei mercantil.

La imprecisió va ser resolta pel legislador en la Llei 9/2019, de 23 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, que va substituir la redacció primera, quedant els punts 1 i 3 del citat article 85 com segueix:

"1. La iniciativa privada en matèria de serveis socials podrà ser exercida per entitats d'iniciativa social i per entitats d'iniciativa empresarial, així com per persones físiques.

(...)

3. A l'efecte d'aquesta llei, són entitats d'iniciativa empresarial les persones jurídiques i les altres entitats privades amb ànim de lucre que adopten qualsevol forma societària que reconega la legislació vigent, i que realitzen actuacions de serveis socials previstes en el seu objecte social."

No obstant això, el present projecte de Decret "recupera" la terminologia de la distinció inicial sense tindre en compte la modificació realitzada al desembre de 2019 (vegeu, per exemple, l'apartat 3.4.n de l'article 10 del Projecte de Decret), per la qual cosa el CES CV considera necessari revisar tot el text del Decret i redactar-lo d'acord amb la terminologia vigent del citat article 85 de la Llei 3/2019 i distingint entre "entitats d'iniciativa social" i "entitats d'iniciativa empresarial" (i no parlar de "entitats d'iniciativa mercantil").

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

PREÀMBUL

El CES CV observa que en l'apartat V del Preàmbul on diu "El Decret consta de quatre capítols" deuria dir "El Decret consta de cinc capítols".

CAPÍTOL I. Disposicions Generals.

El CES CV entén que la norma hauria de determinar clarament que tots els Comitès d'Ètica poden actuar d'ofici o a instàncies de part.

Article 3. Finalitat i legitimitat.

El punt 3 d'aquest article indica que, davant eventuais discrepàncies de criteri, apreciació o valoració entre els diversos comitès d'ètica, prevaldrà en tot cas el criteri del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana.

El CES CV estima convenient que el decret indique amb claredat que l'únic òrgan competent per a emetre dictàmens és el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana i que la resta de Comitès d'Ètica únicament poden emetre recomanacions.

Quan els altres Comitès d'Ètica emeten una recomanació hauran d'eleva-la, en tot cas, al Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana, perquè, en aquells casos que considere oportuns, emeta un dictamen en el qual es determine el criteri a seguir amb caràcter general.

CAPÍTOL II. Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana.

Article 10. Composició.

El **punt 1** disposa que *“el comitè estarà format per persones professionals de prestigi reconegut en l'àmbit dels serveis socials i altres sistemes de protecció social (...), així com persones expertes en el camp de l'ètica nomenades a proposta del Consell Valencià d'Inclusió i Drets Socials”*. Vol això dir que les persones que es relacionen en el **punt 3.4** només podran ser professionals de reconegut prestigi o persones expertes en el camp de l'ètica?

El CES CV entén que, en aquest cas, això podria suposar un obstacle (o requisit de difícil comprovació) en el cas de les persones a què es refereixen, per exemple, els apartats 3.4.i (organitzacions sindicals) o 3.4.k (usuàries del sistema). En aquest sentit, també podria ser positiu que participen tant persones treballadores com familiars de les usuàries que, sense tindre un prestigi “reconegut” o ser “expertes” en ètica, coneixen en profunditat el sistema públic i aporten un coneixement imprescindible en el si dels comitès.

D'altra banda, el CES CV considera que la referència a una composició *“paritària i equitativa territorialment”* (**article 10.1**) és ambigua des d'un punt de vista jurídic. Deuria precisar-se que la paritat és de gènere i concretar-se a què es refereix exactament l'equitat territorial.

En tercer lloc, el **apartat 3.3** d'aquest article regula el perfil de la persona que ocupe la Secretaria del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana i

indica que actuarà amb veu i vot. El CES CV estima que, donat el perfil tècnic de las funcions de la Secretaria, aquesta actue amb veu i sense vot.

Una altra consideració es refereix al a Llei 7/2015, de 2 d'abril, de Participació i Col·laboració Institucional de les Organitzacions Sindicals i Empresarials Representatives en la Comunitat Valenciana, que en la seua article 4 estableix que *“la participació institucional es farà efectiva a través de la presència de la representació de les organitzacions sindicals i empresarials en comissions, consells o altres òrgans col·legiats semblants de direcció, participació, consultius o d'assessorament, o en taules o fòrums específics de negociació o concertació socioeconòmica, d'acord amb les previsions que es determinen en la normativa reguladora o de creació de cada òrgan o entitat. En qualsevol cas, s'assegurarà que la representació de les organitzacions sindicals i empresarials serà paritària”*.

Considerant aquest precepte, el CES CV entén que en el **subapartat i de l'apartat 3.4** de l'article 10 del projecte de Decret s'hauria d'afegir com a vocals *“dus persones proposades per les organitzacions empresarials més representatives”*.

En l'apartat **3.4.k**, el CES CV proposa substituir la redacció actual per: *“Dues persones en representació de les persones usuàries de serveis socials, designades per la persona titular de la direcció general competent en matèria de formació, investigació i qualitat en serveis socials a proposta de les associacions de persones consumidores i usuàries més representatives”* (en la mateixa línia i en coherència amb el que es preveu en l'apartat 3.d.1.6 de l'article 23).

Article 14. Requisits per a ser membre del Comité.

En primer lloc, el CES CV entén que deuria permetre com a requisit d'acreditació per a formar part del Comité l'experiència (nou punt 3), o bé establir que el punt 1 i el punt 2 siguen alternatius.

El CES CV considera molt important la formació en ètica dels membres del Comité, per la qual cosa s'hauria d'oferir de manera gratuïta a aquelles persones que no la tingueren, com els membres representants de persones usuàries o familiars, perquè es formen en incorporar-se als comitès. D'altra banda, hauria que validar tota la formació que s'aporte en ètica, i potser 150 hores és un requisit difícil d'acreditar en tots els casos. Per això, el CES CV entén que podria reduir-se el nombre d'hores de formació requerida.

Finalment, el CES CV considera que el requisit de l'article 14.2 que s'haja exercit funcions pròpies de la intervenció social directa dins dels serveis socials hauria de ser

substituïda per una acreditada experiència en el sector, encara que no siga de manera directa.

Article 15. Estatut, incompatibilitats i remuneració de les persones membres del Comitè.

El punt 3 determina les incompatibilitats de les persones membres del Ple. El CES CV entén que es deuria definir o concretar quin abast té la funció executiva en partits polítics, organitzacions sindicals, empresarials, entitats del Tercer Sector d'Acció Social i col·legis professionals. En aquest sentit, seria suficient assenyalar que serà incompatible amb l'exercici de funcions de direcció.

Article 16. Règim de funcionament.

Dada la proximitat de l'article, el CES CV troba a faltar el règim d'aprovació d'acords , així com la possibilitat de celebrar reunions per mitjans telemàtics.

CAPÍTOL III. Comitès Departamentals d'Ètica de Serveis Socials.

Article 23. Composició dels Comitès Departamentals d'Ètica.

A més de les consideracions anteriors respecte a la paritat (precisar que és de gènere) del comitè i al prestigi dels seus membres (obrir la possibilitat a persones treballadores com a familiars de les usuàries que, sense tindre un prestigi "reconegut" o ser "expertes" en ètica aporten coneixements i experiència) i en el mateix sentit de les observacions plantejades a l'article 10 i amb la mateixa justificació, en l'apartat 3.d.1.10 el CES CV proposa substituir la redacció actual per: *"Una persona professional proposta per les entitats de la iniciativa mercantil o cooperativa presents en el departament i l'activitat del qual estiga relacionada directament amb l'atenció en centres de serveis socials"*.

Article 26. Requisits per a ser membre dels comitès departamentals d'ètica.

El CES CV considera que el requisit de l'article 26.2 que s'haja exercit funcions pròpies de la intervenció social directa dins dels serveis socials hauria de ser substituïda per una acreditada experiència en el sector, encara que no siga de manera directa.

Article 27. Estatut i incompatibilitats de les persones membres dels comitès departamentals d'ètica.

El punt 3 determina les incompatibilitats de les persones membres del Ple. El CES CV entén que es deuria definir o concretar quin abast té la funció executiva en partits polítics, organitzacions sindicals, empresarials, entitats del Tercer Sector d'Acció Social i col·legis professionals. En aquest sentit, seria suficient assenyalar que serà incompatible amb l'exercici de funcions de direcció.

Article 28. Règim de funcionament.

Donada la prolixitat de l'article, el CES CV troba a faltar el règim d'aprovació d'acords, així com la possibilitat de celebrar reunions per mitjans telemàtics.

CAPÍTOL V. Comitès d'ètica de centre i intercentres.**Art. 37. Composició.**

L'apartat 1.c d'aquest article indica que hauran de figurar, entre les persones que formen part dels comitès d'ètica, representants de les persones usuàries i les seues famílies.

El CES CV assenyala que s'ha d'establir clarament, en tota la norma, el procediment d'accés de les persones usuàries i les seues famílies per a ser membres dels corresponents comitès.

El CES CV entén que se ha de permetre com a requisit d'acreditació per a formar part del Comitè l'experiència en ètica.

Disposició Transitòria Segona. Formació en ètica de les persones que configuren el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana i de la resta de comitès d'ètica..

El CES CV considera que els terminis prevists deurien referir-se a l'adquisició i acreditació de la formació requerida. A més, es deuria vincular exclusivament al a s persones que han d'acreditar la formació (no a les persones expertes).

El CES CV entén que la norma que s'aplica en l'article 15.5 es podria aplicar amb caràcter general per a la resta de comitès en els articles 29 i 41.

Disposició Final Primera. Modificació del Decret 59/2019, de 12 d'abril, del Consell, d'ordenació del sistema públic valencià de serveis socials.

El CES CV entén que l'administració hauria de resoldre aqueixes situacions de manera definitiva i amb major celeritat per a solucionar la situació d'aquestes entitats respecte a l'autorització de centres.

V.- CONCLUSIONS

El Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana considera que les observacions contingudes en el present dictamen contribuiran a millorar el Projecte de Decret, del Consell, pel qual es creen i regulen els Comités d'Ètica del Sistema Públic Valencià i de Serveis Socials, sense perjudici de les consideracions que puguen realitzar-se en el posterior tràmit parlamentari.

Vist i plau El president
Arturo León López

La secretaria general
Ángeles Cuenca García